

TOIMINTA ÄKILLISISSÄ KRIISITILANTEISSA; KOULUN KRIISISUUNNITELMA

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

1. Kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen

Kriisitilanteiden ehkäisyssä kiinnitetään huomiota oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointiin. Tärkeää on asioiden ennakoiminen ja etukäteissuunnittelu. Koulun työilmapiiriin tulee olla suvaitseva, myönteinen ja välittävä. Oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan osallisuudesta huolehditaan kriisitilanteiden ehkäisemiseksi. Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän tehtävä on paneutua kriisitilanteiden ennaltaehkäisemiseen ja niihin varautumiseen.

Koululle laaditaan järjestyssäännöt ja yhteiset toimintaohjeet. Järjestyssäännöistä tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja henkilökuntaa.

Koulun turvallisuudesta pidetään huolta säännöllisillä turvallisuustarkastuksilla. Läheltä piti-tilanteet kirjataan, jotta niistä voitaisiin ottaa oppia. Nopeat tilojen ja laitteiden korjaukset ovat tarpeen tapaturmien ehkäisemiseksi.

Koulun turvallisuuskansio päivitetään vuosittain. Turvallisuuskansiossa olevat ohjeet ja vastuunjako käydään läpi koulun alkaessa henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Henkilökunnalle on annettu ohjeet uhkatilanteissa toimimiseen. Oppilaiden kanssa pidetään työturvallisuustunnit ensimmäisellä tunnilla niissä, oppiaineissa, joissa on työturvallisuuteen liittyvää ohjeistusta.

Varhaisen välittämisen malli sekä hyvän työkäyttäytymisen ohjeet antavat henkilökunnalle myös pohjaa kriisitilanteiden ennalta ehkäisyyn.

2. Toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa

2.2. Koulukiusaaminen

Koulukiusaaminen voi aiheuttaa äkillisen kriisin. Tämän vuoksi sen ennalta ehkäiseminen mm. myönteisen kouluilmapiiriin vaaliminen, on tärkeää. Koulukiusaamista on esim. jatkuvasti toistuva toisen nimittely, naljailu, uhkailu, fyysinen väkivalta, puhelin- ja sähköpostihäirintä tai muu vastaava toiminta, jossa uhri kokee itsensä turvattomaksi. Kiusaaminen voi ilmetä esim. kielteisinä eleinä, äänensävyinä, olankohautuksina, tervehtimisestä kieltäytymisenä, juoruiluna, naurunalaiseksi tekemisenä, ryhmän ulkopuolelle jättämisenä, ulkonäön arvostelemisena, tönimisenä ja potkimisena.

Myös rasistinen käyttäytyminen voidaan tulkita koulukiusaamiseksi.

Koulukiusaamisella on monia haitallisia vaikutuksia lapsen ja nuoren elämään. Koulunkäynti vaikeutuu. Pelon tunne vie energiaa. Kiusatun kyky luottaa toisiin heikkenee ja itsetunto alenee. Kiusatulla saattaa ilmetä erilaisia psykosomaattisia oireita.

Koulun suvaitsevainen ilmapiiri ja aikuisten myönteinen esimerkki toiminnassaan ennaltaehkäisee kiusaamista. Kiva-koulu ohjelman avulla pyritään vaalimaan myönteistä ilmapiiriä sekä puuttumaan kiusaamistapauksiin. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä on vastuussa kiusaamistilanteiden ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä suunniteltaessa.

Kiusaamista ei saa sallia ja siihen on puututtava heti. Tämän vuoksi kiusaaminen tulee saattaa aikuisten tietoon, jotta siihen päästään puuttumaan. Koulun tulee olla kiusaamistapauksissa yhteydessä sekä kiusatun että kiusaajan kotiin.

Toiminta kiusaamistapauksessa:

- rehtori tai opettaja selvittää työparin (opinto-ohjaaja/luokanvalvoja/luokanopettaja) kanssa tapausta kuulemalla eri osapuolia, mikäli kiusaaja on opettaja tai muu aikuinen, rehtorin työparina toimii koulukuraattori tai
- Kiva-koulu-tiimi selvittää kiusaamistapausta ja toimii Kiva-koulu-ohjeen mukaisesti
- tapahtuma kirjataan
- yhteydenotto kiusatun ja kiusaajan kotiin
- jatkoseuranta: Sovitaan kiusaajan ja kiusatun kesken tapaaminen, jossa keskustellaan, onko kiusaaminen jatkunut tai kirjallisella seurantalapulla

2.3. Tapaturmat, onnettomuudet ja sairauskohtaukset

Tapaturma-, onnettomuus- ja sairauskohtaustilanteissa (koulussa tai koulumatkalla):

- annetaan hätäensiapu paikanpäällä
- hälytetään tarvittaessa sairaankuljetus ja poliisi 112
- ilmoitetaan tarvittaessa kouluterveydenhoitajalle
- otetaan yhteys kotiin
- sovitaan, kuka koulun aikuisista keskustelee silminnäkijöiden kanssa
- vakavan onnettomuuden sattuessa kutsutaan koolle kriisiryhmä

Ensiapusuunnitelma:

1. Tee tilannearviointi
2. Anna hätäensiapu: avaa hengitystiet, elvytä tarvittaessa, tyrehdytä suuret verenvuodot
3. Suorita jatkotoimenpiteet, esim. haavojen sitominen
4. Järjestä kuljetus
5. Jos oppilaalle on sattunut jotain, ota aina yhteys oppilaan huoltajaan

2.4. Mielenterveysongelmat

Mielenterveysongelmista selviämisen kannalta varhainen tunnistaminen ja hoitoonohjaus ovat tärkeitä.

- ohjataan oppilas koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan tai koulupsykologin luo
- otetaan yhteyttä tarvittaessa akuuttiryhmään
- huomioidaan yksilön intymiteettisuoja ja muistetaan vaihtolovelvollisuus

- tiedotetaan vain niille, keitä asia koskee

2.5. Fyysiset väkivaltatilanteet

Fyysisissä väkivaltatilanteissa on tärkeä tehdä tilannearviointi ja tarvittaessa soita paikalle poliisi.

Väkivaltaisen ihmisen kohtaamisessa seuraavista ohjeista saattaa olla apua:

- ole kohtelias ja ystävällinen
- syvenny asianomaisen sanomaan
- vältä arvovaltakiistaa
- pidä etäisyys
- pidä katsekontakti
- älä anna epätodellista kuvaa ja toivoa (realismi)
- säilytä oma rauhallisuus
- anna henkilön puhua
- oikaise virhetulkinnat ja perustele
- selvitä epäselvät asiat
- tee kysymyksiä
- pyri saamaan henkilö istumaan
- älä kosketa
- älä esitä henkilökohtaisia vaatimuksia
- jätä ovi auki
- ota mukaan työtoveri
- ota uhkaus todesta
- pyri saamaan oppilaat turvaan
- pyri saamaan apua muilta aikuisilta
- anna väkivaltaisesti käyttäytyvälle perääntymismahdollisuus

Tilanteen jälkiselvittely:

- tilanne selvitetään työparina rehtorin johdolla
- tilanne kirjataan
- osapuolten kuulemisen ja selvittelyn tavoitteena on estää väkivaltaisen tilanteen uusiminen, tarvittaessa kutsu huoltajat mukaan neuvotteluun
- jos opettaja on joutunut käyttämään voimakeinoja, tilanteesta tulee tehdä kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle
- väkivaltatilanteesta ilmoitetaan huoltajalle
- jatkoseuranta
- tarvittaessa otetaan yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun tai kunnan kriisiryhmään

2.6. Häiritsevän oppilaan poistaminen opetuksesta, koulun tilaisuudesta tai koulualueelta

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus määrätä häiritsevä oppilas poistumaan luokasta tai muusta tilasta, jossa opetusta järjestetään taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Mikäli oppilas ei noudata poistumismääräystä ja koettaa tehdä vastarintaa, rehtori tai opettaja voi oppilasta poistaessaan käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai häirinnän vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. (POL 36b§, 2003)

Kun oppilas on poistettu luokasta, on huomioitava, että hänelle on järjestettävä valvonta. Naapuriluokassa olevaa opettajaa pyydetään apuun. Jos opettaja apua ei ole saatavissa, kiinteistönhoitajan voi hälyttää avuksi.

Rehtorilla tai opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä jäljellä olevan koulupäivän ajaksi.

Rehtori ja opettaja voivat em. tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Jatkotoimenpiteet:

- tieto huoltajalle*
- kirjallinen selostus tapahtuneesta rehtorille*
- tarvittaessa yhteydenotto poliisiin*

Koulu-uhkauksiin liittyvä ohjeistus on erillisenä ohjeena.

2.7. Päihteiden ja huumausaineiden käyttö

Tupakointi ja nuuskaaminen

Tupakkalaki 10§ (698/2010)

Tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä ei saa elinkeinotoiminnassa myydä eikä muutoin luovuttaa henkilölle, joka on kahdeksantoista vuotta nuorempi.

Tupakkalaki 11§ (698/2010)

Tupakkatuotteiden maahantuonti ja hallussapito on kielletty alle 18-vuotiaalta.

Tupakkalaki 12§ (698/2010)

Tupakointi on kielletty oppilaitosten oppilaille tarkoitetuissa sisätiloissa sekä niiden pääasiassa kahdeksantoista vuotta nuoremmille tarkoitetuilla ulkoilualueilla.

Koulussa, koulualueella ja sen välittömässä läheisyydessä, kouluaikana tai koulunkäyntiin liittyvissä tilaisuuksissa ei saa tupakoida, eikä käyttää tai pitää hallussaan päihteitä tai huumeita.

Jos perusasteen oppilas tupakoi, hänet ohjataan kouluterveydenhoitaja luo. Mikäli oppilas tupakoi tai nuuskaa koulun alueella kouluaikana, hänelle pidetään ensimmäisellä kerralla kasvatustalkoot. Mikäli tilanne jatkuu entisenlaisena, oppilaalle voidaan määrätä jälki-istuntoa. Oppilaan huoltajalle tiedotetaan tupakoinnista ja rangaistuksen antamisesta.

Päihteet

Jos oppilas on päihtyneenä tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena koulussa:

- keskusteltuaan oppilaan kanssa opettaja arvioi työparin kanssa tilanteen*
- ilmoitetaan asiasta kouluterveydenhoitajalle*
- tarvittaessa oppilas puhallutetaan tai saatetaan terveydenhuoltohenkilökunnan tutkittavaksi. Tämän tulee perustua oppilaan vapaaehtoisuuteen ja tapahtua mahdollisimman hienotunteisesti.*
- huoltajille tiedottaminen tapahtuneesta*

Jos oppilaalla epäillään olevan päihde- tai huumeongelma, hänet ohjataan terveydenhuoltohenkilöstö hoitoon, jotta tarvittavat tukitoimet voidaan aloittaa mahdollisimman pian.

Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.

Koulu ilmoittaa huumeiden kaupittelusta poliisille.

2.8. Omaisuusrikokset

Koulun, oppilaiden tai henkilökunnan omaisuuden vahingoittaminen, näpistäminen sekä ilkivallanteko on kiellettyä. Jos omaisuusrikos tulee esille, se tulee selvittää:

- kuulemalla asianosaisia, huoltajat tarvittaessa paikalla
- korvata aiheutetut vahingot
- sovitaan jatkosta ja seurannasta
- huoltajille ilmoitetaan
- tarvittaessa annetaan asian tutkiminen poliisin tehtäväksi

Pol 35§: Oppilas on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon ikä, kehitystaso, teon laatu ja varallisuus huomioiden. Huoltajalle tulee ilmoittaa vahingosta.

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, rehtori tai opettaja voi määrätä puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden tai tilan.

2.9. Kuolemantapaus

Suruviesti voi kohdata kouluyhteisöä oppilaan tai aikuisen kuolemantapauksessa. Sureva tarvitsee aikaa, tilaa ja mahdollisuuden keskustella menetyksestään.

Muista:

kunnioita omaisten toiveita

muistohetki

valokuva pöydälle

suruliputus

älä peittele surua

kynttilä

suojele surevia uteliailta

Suruviestin saavuttua kouluun

- rehtori kutsuu henkilökunnan koolle ja sovitaan tarvittavista toimenpiteistä
- tarkistetaan kuolemantapaukseen liittyvät tiedot ennen kuin asiasta tiedotetaan
- sovitaan kuka ottaa yhteyttä omaisiin ja kuullaan omaisten toive asian käsittelystä
- ollaan yhteydessä terveydenhuoltohenkilöstöön ja kriisiryhmään
- tiedotetaan oppilaille ja työyhteisölle
- suruliputus, hiljainen hetki, kynttilät
- sovitaan hautajaisiin osallistumisesta ja omaisten muistamisesta
- henkilökunnan ja oppilaiden voinnin jatkoseuranta

3. JOHTAJUUS KRIISITILANTEISSA

3.1. Johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako

Äkillisien kriisien, uhka- ja vaaratilanteiden aikana johtamisen kokonaisvastuu on rehtorilla, kunnes johtamisvastuun ottaa muu viranomainen, esim. pelastus- tai poliisiviranomainen. Kun johtovastuu on

siirtynyt toiselle viranomaiselle, rehtori ja muun koulun henkilökunnan tehtävänä on toimia avustavissa tehtävissä.

- koulun sisäinen johto rehtori-vastuopettaja
- johtamisen yhteistyö (koulu-pelastustoimi-poliisi)
- riittävät sijais- ja varajäsenjärjestelmät
- johtamisen tuki
- työpari-ajattelu
- koulun muu henkilöstöyhteistyö
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- koulun iltakäyttö

3.2. Tiedotus

- hiljainen hälytys ryhmätekstiviestillä
- kuulutus

3.2.1. Sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen periaatteet

Erilaisissa kriisitilanteissa tiedottamisen tulee olla asiallista. Tiedottamisen tulisi lisätä turvallisuudentunnetta. Koulu suojelee oppilaita ja henkilöstöä kriisitilanteissa turhalta uutisoinnilta.

Tiedottamisen päävastuu on rehtorilla. Rehtori huolehtii tiedottamisesta luokanvalvojalle, luokanopettajalle, huoltajalle, koulukohtaiselle oppilashuoltoryhmälle ja tarvittaessa koulun ulkopuolisille tahoille sekä tiedotusvälineille.

Myös vastuopettaja, luokanopettaja ja luokanvalvoja voivat huolehtia tiedottamisesta rehtorin kanssa näin sovittuaan.

Koulun sisäinen tiedottaminen:

Rehtori tiedottaa henkilökunnalle ja oppilaille koulun sisäisesti yhteisissä palaverissa, kuulutuksilla, ilmoitustaululuilla ja sähköposti- sekä tekstiviesteillä
Hätätapauksissa käytössä hiljainen tiedottaminen sekä ryhmätekstiviestit
Asiallisen tiedottamisen tarkoituksena on huhujen välttäminen ja turvallisuuden lisääminen

Yhteydenotto kotiin:

- Kerrotaan, mitä on tapahtunut ja miten asia on hoidettu
- Kysytään, miten huoltajat haluavat asiassa meneteltävän
- Sovitaan jatkotoimenpiteistä

Ulkopuolisille tahoille tiedottaminen:

- poliisiin otetaan yhteyttä, jos tilanne ei ole hallittavissa ilman poliisin apua tai tarvitaan poliisitutkinta
- poliisi vastaa tiedottamisesta, kun on mukana tilanteessa sekä tutkinnan aikana
- huoltajat tai rehtori päättävät tekevätkö he rikosilmoituksen
- tiedotusvälineille annetaan vain yleisluontoisia tietoja (yksilönsuoja ja salassapitovelvollisuus muistettava!)

Lastensuojelulain 25§:n mukainen ilmoitusvelvollisuus huomioitava opetustoimessa:

Lastensuojeluilmoitus lastensuojeluviranomaiselle, jos tehtävässä saa tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä
Poliisille ilmoitettava, kun tehtävässä tietoon tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä lapsen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä tekoa (seksuaalirikos)

3.3. Vastuualueet

- rehtori ja vastuuopettaja vastaavat oman yksikkönsä johtamisesta
 - rehtori-päätoiminen tuntiopettaja
 - vastuuopettaja-luokanopettaja
- turvallisuusvastaavat vastaavat pelastussuunnitelman päivittämisestä, harjoitusten suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä henkilökunnan turvallisuusasioihin perehdyttämisestä
 - luokkien 7-9 turvallisuusvastaava ja hänen varahenkilönsä
 - luokkien 0-6 turvallisuusvastaava ja hänen varahenkilönsä
- jokainen opettaja huolehtii
 - omalta osaltaan turvallisuudesta
 - rikkiäisten/puuttuvien toimintaohjeiden ja pohjapiirrosten korjaamisesta omassa opetustilassaan
 - huolehtii riskien poistamisesta

KOULUN TURVAORGANISAATIO

Turvallisuusjohtaja rehtori (vastaa turvallisuusasioista)

Apulaisturvallisuusjohtaja päätoiminen tuntiopettaja

Turvallisuusvalvojat (vastavat oman vastuualueensa turvallisuudesta ja ehkäisevien toimien valvonnasta)

Luokat 7-9

Kotitien koulu

kerros 1 Mari Hietanen Merja Eskelinen

kerros 2 Anita Stedt

fyke-luokka Teemu Honkanen

paja Jorma Palo ip-toiminta (nuorisotalo) Jyrki Kymäläinen

ts-luokka Mia Lindevall

opetuskeittiö Heidi Piironen

liikuntasali Mari Hietanen

ruokala/keittiöemäntä

auditorio Eveliina Sihvonen

Turvallisuusryhmä (avustaa pelastustoimissa)

terveydenhoitaja

opettaja Teemu Honkanen

opettaja Mari Hietanen

kiinteistönhoitaja

KOULUN KRIISIVALMIUSRYHMÄ(= KOULUKOHTAINEN OPPILASHUOLTORYHMÄ)

- kriisivalmiusryhmä organisoii toimintaa kriisitilanteissa
- huolehtii ensisijaisista tuen tarpeista, välitön henkinen tuki kriisin alkuvaiheessa
- arvioi koulun ulkopuolisen avun tarpeen ja hoitaa yhteydenpidon esim. poliisi, srk

- huolehtii kriisitilanteen jatkohoidosta ja välittää tarvittaessa koulun ulkopuolista kriisiapua niille, joita tapahtuma on koskettanut eniten
- vastaa vuosittain kriisitoimintamallin päivityksen ja riittävän perehdyttämiseen liittyvistä kysymyksistä
- huolehtii kriisitilanteissa toteutettuja toimien arvioinnista ja kriisisuunnitelmaan tarvittavien muutoksien tekemisestä
- koordinoi eri toimintamalleihin perehdyttämistä
- toimii kriisityön asiantuntijana kouluyhteisössä

3.4. Psykososiaalinen tuki ja jälkihoito

Äkillisissä kriiseissä psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestämisvastuu on kunnan sosiaali- ja terveystoimella. Äkillisissä tapauksissa Siunsoten aikuispsykiatrian osastolta saa apua trauman hoitoon. Kunnassa toimiva kriisiryhmä huolehtii kriisiavun antamisesta..

Kriisitilanteissa koulukohtainen oppilashuoltoryhmä toimii henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien tukena.

3.5. Kriisisuunnitelmaan perehdyttäminen ja suunnitelmasta tiedottaminen

Kriisisuunnitelma käydään läpi uuden työntekijän perehdyttämisen yhteydessä. Rehtori tiedottaa suunnitelmasta sisäisesti henkilökunnalle ja koulukohtaiselle oppilashuoltoryhmälle kouluvuoden alkaessa suunnittelupäivänä ja oppilaille ensimmäisenä koulupäivänä. Rehtori tiedottaa kriisisuunnitelmasta hyvinvointilautakunnalle elo-syyskuun kokouksen yhteydessä. Huoltajat saavat suunnitelmasta tietoa vanhempainilloissa, -varteissa sekä koulun syystiedotteen yhteydessä.

3.6. Toimintavalmiuksien harjoittelu

Koululla on pelastautumis- ja sisälle suojautumisharjoitus joka syksy mahdollisimman pian koulun alettua. Pelastuslaitos on mukana. Henkilökunnan kanssa kerrataan poistumistiet, alkusammutusvälineet sekä varapoistumisreitit ja kokoontumispaikat.

Koulun turvallisuussuunnitelma käydään läpi henkilökunnan kanssa syksyn suunnittelukokouksessa. Ensiaputaitoja ja alkusammutusta kerrataan ja harjoitellaan kerran kolmessa vuodessa käytävällä ensiapu- tai hätäensiapu sekä alkusammutuskurssilla.

Mikäli ohjeistus muuttuu tai tarvetta harjoitteluun ilmenee, rehtori huolehtii harjoittelun järjestämisestä lukuvuoden aikana.

3.7. Kriisisuunnitelman arviointi ja päivittäminen

Suunnitelmaa arvioidaan vuosittain koulun vuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Kriisisuunnitelma päivitetään joka toinen vuosi.

YHTEYSTIETOJA

<i>yleinen hätänumero</i>	<i>112</i>
<i>terveyskeskuksen ajanvaraus</i>	<i>013-330 2243</i>
<i>terveyskeskuksen yö-viikonloppupäivystys</i>	<i>013 330 2121</i>
<i>hammashoidon ajanvaraus</i>	<i>013-330 2443</i>
<i>hammashoidon hätäpäivystys</i>	
<i>kouluterveydenhoitaja</i>	<i>013 330 5302</i>
<i>työterveyshoitaja</i>	<i>013- 245 6000</i>
<i>lastensuojelun palvelupuhelin</i>	<i>013- 330 2806</i>
<i>rehtori-sivistystoimenjohtaja</i>	<i>040-105 3101</i>
<i>vastuuopettaja</i>	<i>040-105 3113</i>
<i>hallintosihteeri</i>	<i>040-105 3102</i>
<i>opinto-ohjaaja</i>	<i>040-105 3107</i>
<i>opettajat luokat 0-6</i>	<i>040-105 3114</i>
<i>opettajat luokat 7-9</i>	<i>040-105 3106</i>
<i>Kotitien koulu</i>	<i>040-105 3115</i>
<i>yläluokat</i>	<i>040-105 3116</i>
<i>koulun keittiö</i>	<i>040-105 3108</i>
<i>vapaa-aikasihteeri</i>	<i>040-105 3103</i>
<i>vapaa-aikaohjaaja</i>	<i>040-105 3104</i>
<i>sosiaalipäivystys</i>	<i>112</i>
<i>MiePä-palvelut</i>	<i>013-3302145</i>
<i>kriisikeskus</i>	<i>013-316 244</i>
<i>myrkytystietokeskus</i>	<i>0800-147111</i>
<i>palveleva puhelin</i>	<i>10071</i>
<i>rikosuhripäivystys</i>	<i>020 316 116</i>
<i>nuorisopsykiatrian poliklinikka</i>	<i>013-171 3260</i>
<i>kunnanjohtaja</i>	<i>040-105 3001</i>
<i>päivystävä talomies</i>	<i>050-521785</i>
<i>taksikeskus</i>	<i>060 110 100</i>